

Комунальна організація (установа, заклад)
Шосткинський дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 9 «Десняночка»

АДАПТОВАНА ПРОГРАМА

ГУРТКА

«ЛІПИМО ЗАЛЮБКИ»

(ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

Досвід роботи

вихователя

дошкільного закладу освіти

№ 9 «Десняночка»

м. Шостка Сумської області

Новик О.Л.

Шостка - 2025

Схвалена рішенням ради методичного кабінету Шосткинського управління освіти від **28.08. 2025** р., протокол № **1**

Складена вихователем ДНЗ (ясел-садка) № 9 «*Десняночка*» **Новик О. Л.**

Рецензенти:

Васильєва Н.А. вихователь-методист ШДНЗ № 9

Осадча М.А. – завідувач ШДНЗ № 9 «*Десняночка*»

Адаптована програма гуртка художньо-естетичного спрямування «*Ліпимо залюбки*» для дітей старшого дошкільного віку

Програма є доробком з досвіду роботи керівника гуртка «*Ліпимо залюбки*» - вихователя Новик О. Л.

Програма направлена на розвиток творчих здібностей дітей, зорового сприйняття, пам'яті, образного мислення, прищеплення ручних умінь і навичок, необхідних для успішного навчання в школі.

Зміст

1. Вступ	4
2. Пояснювальна записка	4
3. Мета та завдання	6
<i>3.1. Мета програми.....</i>	<i>6</i>
<i>3.2. Завдання програми.....</i>	<i>7</i>
4. Очікувані результати.....	8
5. Зміст програми	9
6. Основні показники компетенції дітей.....	13
7. Використана література.....	14

1. Вступ

Формування творчої особистості - одна з найбільш важливих завдань педагогічної теорії і практики на сучасному етапі. Саме в образотворчій діяльності найяскравіше розкриваються творчі здібності дітей. Заняття з дітьми творчістю будь-якого виду сприяють різнобічному розвитку дитини, розкривають її особистість, творчий потенціал, здатність застосовувати засвоєні знання та вміння для вирішення нестандартних завдань. У дитини з'являється впевненість у правильності прийняття обґрунтованого рішення та його реалізації.

Розвивати творчі здібності дитини краще починати з дошкільного дитинства, саме цей вік має неминуще значення в становленні першооснов особистості. Чим менша дитина, тим більше значення в її житті має чуттєвий досвід. Вік від 3 до 6 років - час найбільш бурхливого розвитку дитини.

Ліплення має велике значення для навчання і виховання дітей дошкільного віку. Воно сприяє розвитку зорового сприйняття, пам'яті, образного мислення, прищепленню практичних умінь і навичок, необхідних для успішного навчання в школі. Ліплення так само, як і інші види образотворчої діяльності, формує естетичні смаки, розвиває почуття прекрасного, вміння розуміти прекрасне у всьому його різноманітті.

Ще однією специфічною рисою ліплення є його тісний зв'язок з грою. Об'ємність виконаної фігурки стимулює дітей до ігрових дій з нею. Така організація занять у вигляді гри поглиблює у дітей інтерес до ліплення, розширює можливість спілкування з дорослими і однолітками.

Створення дитиною навіть найпростіших скульптур - творчий процес.

Специфіку ліплення визначає матеріал.

2. Пояснювальна записка

Чому саме тісто? Тісто - це такий матеріал, який для дитячої руки більш зручний: він м'який і для дитини представляє більший інтерес, ніж пластилін.

Відомо, що розвиток зон мозку, які відповідають за мовлення, відбувається під впливом імпульсів, що йдуть від пальців. І саме ліплення розвиває не тільки мовлення, але й абстрактне, логічне, асоціативно-

образне мислення, творчу уяву, креативність, вміння відчувати та аналізувати об'єкти навколишнього.

Вчені також встановили, що тренування пальців рук (*масаж кисті руки*) на два з половиною місяці прискорює процес дозрівання мовних областей. Дрібну моторику рук розвиває один з видів діяльності - ліплення з солоного тіста. Солоне тісто в останні роки стало дуже популярним матеріалом для ліплення. Вироби з тіста - стародавня традиція, їм знаходиться місце і в сучасному світі, тому що зараз цінується все екологічно чисте і зроблене своїми руками. Тісто - матеріал дуже еластичний, легко набуває форму і вироби з нього досить довговічні. Робота з ним приносить задоволення і радість.

Перевага солоного тіста:

- матеріал екологічно чистий, нешкідливий;
- можна приготувати в будь-який момент;
- легко відмивається і не залишає слідів;
- безпечно при попаданні в рот: зазвичай один раз спробувавши тісто на «зубок», дитина більше не намагається його взяти в рот - несмачно!
- ліпиться чудово;
- до рук не липне;
- саморобку можна сушити в духовці, а можна і без - просто на повітрі;
- фарба пристає будь-яка, а можливості для розпису - практично необмежені. А якщо поверх фарби ще покривати лаком - скульптура збережеться на століття;
- з готовим виробом можна грати і не боятися, що він втратить форму.

Оздоблюючи своїми виробами панно, картини, діти вчаться композиційно, правильно розміщувати об'єкти, відчувати їх просторове розташування. Цьому виду творчості придумали сучасну назву - «Тістопластика».

Адаптована програма «Ліпимо залюбки» розроблена відповідно до закону України «*Про дошкільну освіту*» та *Базового компонента дошкільної освіти (нової редакції)* на основі змісту освітньої лінії «*Дитина у світі культури*» (блок «Світ мистецтва»), де чітко визначено мету: «формування почуття краси в її різних проявах, розвиток творчих здібностей, ціннісного ставлення до світу мистецтва...» і запропонована

для гурткової роботи з дітьми шостого року життя в дошкільному навчальному закладі.

Зміст програми відповідає дидактичним принципам:

- відповідність завданням освіти і виховання дітей дошкільного віку;
- відповідність змісту заняття рівню анатомо-фізіологічного та психічного розвитку дітей;
- урахування індивідуальних особливостей дітей (*обов'язково враховувати індивідуальні можливості особистості*);
- науковість;
- послідовність;
- доступність;
- зв'язок знань, вмінь з життям, з практикою;
- забезпечення ігрового характеру діяльності дітей під час навчання;
- особистісна орієнтація;
- активність особистості (*теоретичні знання доцільно закріплювати в практичній діяльності*);
- забезпечення турботливого ставлення до здоров'я дітей з боку дорослих, емоційного благополуччя.

Діяльність гуртка направлена на становлення у дітей таких базових якостей особистості, як: самостійність, працелюбність, креативність, відповідальність.

Як підсумок роботи проводяться:

- ❖ підсумкові заняття в кінці першого та другого півріччя навчального року;
- ❖ виставка робіт гуртківців перед батьками.

3. Мета та завдання

3.1. Мета програми:

Розвивати інтерес до виготовлення поробок та прикрас із солоного тіста; художньо-естетичну активність, креативність, творче та асоціативно-образне мислення, уяву, фантазію, пізнавальний інтерес до об'єктів навколишнього світу; дрібну моторику, окомір, композиційне чуття.

Виховувати бажання доводити розпочату справу до завершення; надавати власним виробам довершеного вигляду; прикрашати ними оточуючий простір групової кімнати, власної оселі.

3.2. Завдання програми:

- сприяти розвитку творчого потенціалу гуртківців шляхом виготовлення нестандартних робіт із солоного тіста;
- формувати інтерес до художньо-естетичної діяльності; відображувати власні почуття, думки, настрій у власній роботі;
- познайомити з основними прийомами виготовлення естетично довершених виробів із солоного тіста;
- навчити дітей ліпити конструктивним, пластичним і комбінованим способами вироби, надавати їм характерних ознак; робити рельєфні наліпи, ліпити складні за змістом композиції;
- вчити надавати виробам довершеності шляхом їх розфарбовування фарбами, добираючи кольори на власний розсуд;
- заохочувати дітей до дизайнерської діяльності з декоративного оформлення інтер'єру виробами, виготовленими власноруч на заняттях гуртка;
- формувати вміння відчувати задоволення від процесу й результату творення;
- розвивати дрібну моторику рук, яка стимулює розвиток мови, відчуття пропорції, фантазію, художній смак, творчу уяву;
- прищеплювати любов до мистецтва;
- виховувати старанність, охайність, терпіння, акуратність, любов та повагу до народних традицій, повагу до товаришів.

Мета, завдання та зміст програми реалізовується під час роботи гуртка. Важливою умовою розвитку творчості гуртківців в гуртку художньо-естетичного напрямку є збагачення образно-асоціативного мислення, розкриття внутрішнього «Я»; позитивне тло, що дає змогу зробити процес творення, народження неповторного, оригінального художнього продукту невимушеним. Продуктивна діяльність дітей на заняттях гуртка, в якій проявляються здібності маленького автора, є основою для розвитку творчості.

Програма художнього гуртка «Ліпимо залюбки» розрахована на 15 занять. Основна форма роботи з дітьми – заняття, які проводяться з жовтня по травень (два рази на місяць в II половину дня) з оптимальною кількістю дітей - 8-10 осіб. Всі частини кожного заняття об'єднані загальною темою.

Тривалість заняття 25-30 хвилин.

Заняття є переважно практичними, форми занять можуть бути різними. Для дошкільнят технологічні процеси замішування тіста та сушіння виробів у духовці здійснюється керівником гуртка.

Для виконання робіт з солоного тіста необхідно мати:

- підготовлене тісто: борошно, сіль, вода.
- дощечки, стеки, скалки, пензлі, серветки, клей, склянки з водою;
- муляжі, ілюстрації, зразки робіт, художні твори;
- акварельні фарби, основа, пензлі, серветки з тканини, канва.

Рецепт солоного тіста: дві частини борошна, дві частини дрібної солі (найкраще використовувати сіль «Екстра») і одна частина води.

4. Очікувані результати:

Діти повинні знати:

- склад солоного тіста;
- необхідні інструменти і матеріали для роботи;
- основні етапи виготовлення;
- основні способи виготовлення;
- як правильно дотримуватись правил безпеки під час виготовлення виробів.

Діти повинні вміти:

- виявляти інтерес до виготовлення виробів, прикрас власними руками;
- володіти технічними прийомами ліплення із солоного тіста;
- композиційно правильно розташовувати деталі панно, картин;
- надавати виробам завершеності, розфарбовуючи їх акварельними фарбами;
- знаходити застосування власним роботам в інтер'єрі кімнати;
- виконувати індивідуальні та колективні роботи;
- виявляти бажання доводити розпочату справу до завершення, власну ініціативу, креативність під час створення виробів.

5. Зміст програми

Орієнтовне планування роботи з дітьми

Жовтень

I заняття: «Організаційне засідання гуртка»

Мета: Познайти дітей з метою гуртка, розглянути ілюстрації з зображенням поробок із солоного тіста; ознайти зі способами виготовлення поробок із солоного тіста, з технікою безпеки під час роботи.

Матеріал: зразки робіт, ілюстрована книга Ольги Чибрикової «Азбука солоного тіста».

II заняття: «Дерево фантазій»

Мета: Заохити дітей до виготовлення дерева фантазій; вчити виготовляти фрукти, ягоди та міцно з'єднувати з площинним силуетом дерева; розвивати загальну і дрібну моторику, відчуття форми, кольору; художні здібності, креативне мислення; виховувати самостійність, охайність.

Матеріал: солоне тісто, дощечки, стеки, скалки, ілюстрації, муляжі фруктів, ягід.

Листопад

I заняття: «Дерево фантазій»

Мета: Навчити дітей розфарбовувати готовий, висушений барельєф дерева, добирати кольори на власний розсуд; з'єднувати виріб з основою; розвивати емоційно-ціннісне ставлення до власної праці, естетичний смак; відчуття кольору; виховувати бажання доводити розпочату справу до завершення.

Матеріал: канва, акварельні фарби, склянки з водою, пензлі, клей.

II заняття: «Натюрморт «По гриби»

Мета: Заохувати дітей до виготовлення натюрморту; закріпити назви грибів; вправляти у виготовленні грибів з солоного тіста; продовжувати вчити з'єднувати шляпку з ніжкою, прикріпляти гриби до кошика; розвивати креативність, дрібну моторику, окомір, естетичний смак; виховувати самостійність у виконанні роботи.

Матеріал: солоне тісто, ілюстрації із зображенням грибів; муляжі грибів, стеки, дощечки, скалки.

Грудень

I заняття: «Натюрморт «По гриби»

Мета: Заохочувати дітей до розфарбовування натюрморту акварельними фарбами; вправляти дітей в умінні з'єднувати кошик з твердою основою; виховувати працелюбність, відповідальність, самостійність.

Матеріал: акварельні фарби, пензлі, серветки, основа, клей, склянки з водою, тканина, художнє слово.

II заняття: «Панно «Будьте здорові»

Мета: Заохочувати дітей до виготовлення панно; закріпити уявлення про цінність та користь цибулі для здоров'я людей; вчити з'єднувати готові цибулини у косу; розвивати креативність, уяву, фантазію; виховувати наполегливість, впевненість у своїх силах, акуратність.

Матеріал: солоне тісто, цибуля сплетена у косу, ілюстрації, стеки, дощечки, скалки.

Січень

I заняття: «Панно «Будьте здорові»

Мета: Розвивати творчі здібності, креативне мислення, окомір, дрібну моторику пальців рук; формувати вміння розфарбовувати готове панно акварельними фарбами, з'єднувати панно з твердою основою; виховувати посидючість, самостійність, впевненість у своїх силах.

Матеріал: акварельні фарби, пензлі, серветки, основа, клей, тканина, склянки з водою.

II заняття: «Баночка для дрібничок»

Мета: Навчити дітей виготовляти баночку для дрібниць, закріпити прийоми розкачування скалкою, вирізування стекою, прийоми міцного з'єднання частин; розвивати окомір, дрібну моторику, відчуття форми, уяву, фантазію; виховувати охайність, наполегливість.

Матеріал: баночки, тісто, скалки, стеки, посуд з водою, готові вироби, ілюстрації.

Лютий:

I заняття: «Баночка для дрібничок»

Мета: Заохочувати до розфарбовування готових баночок для дрібничок; розвивати естетичний смак, відчуття кольору, фантазію; окомір, дрібні м'язи рук; виховувати бажання доводити розпочату справу до завершення.

Матеріал: акварельні фарби, пензлі, серветки, вода, стрічка, тканина.

II заняття: «Рибки в акваріумі»

Мета: Заохочувати дітей до виготовлення картини з солоного тіста із використанням мушлів; продовжувати вчити композиційно правильно розміщувати зображення на площині; розвивати креативність, уяву, образне мислення; виховувати акуратність, старанність, інтерес до об'єктів навколишнього світу.

Матеріал: тісто, скалки, стеки, мушлі, серветки, склянки з водою.

Березень

I заняття «Рибки в акваріумі»

Мета: Заохочувати дітей до розфарбовування готової картини; розвивати вміння добирати відповідні кольори, уяву, фантазію, дрібні м'язи рук, естетичний смак; виховувати бажання надавати власним виробам довершеного вигляду.

Матеріал: пензлі, фарби, серветки, склянки з водою.

II заняття: «Зацвіли кульбабки»

Мета: Заохотити дітей до виготовлення картини з 4-х окремих частин, розрізаючи пелюстки стекою; вправляти у витинанні кругів формочками; розвивати дрібні м'язи рук, окомір, композиційне чуття; виховувати самостійність, посидючість, любов до мистецтва.

Матеріал: скалки, дощечки, стеки, форми для витинання, солоне тісто, ілюстрації з зображенням кульбабок.

Квітень

I заняття: «Зацвіли кульбабки»

Мета: удосконалювати вміння розфарбовувати готові вироби, закріплювати їх на твердій основі, добирати фарби, згідно природного кольору квітів; розвивати естетичний смак, вміння відображати власний настрій у роботі, творчу уяву; виховувати працелюбність, відповідальність, охайність.

Матеріал: пензлі, акварельні фарби, серветки, склянки з водою.

II заняття: «За задумом»

Мета: Розвивати у дітей творчу уяву і фантазію, пізнавальний інтерес до об'єктів навколишнього світу під час виготовлення поробок за задумом.

Виховувати бажання доводити розпочату справу до завершення, надавати власним виробам довершеного вигляду.

Матеріал: пензлі, акварельні фарби, серветки, склянки з водою.

Травень:

I заняття: *«Оформлення робіт до виставки гуртка»*

Мета: Заохотити дітей до посильної допомоги у оформленні своїх робіт до виставки гуртка. Розвивати креативність, уяву, фантазію. Виховувати охайність, товаристскість, відповідальність, самостійність.

Матеріал: вироби гуртківців.

II заняття : *«Виставка робіт гуртка»*

Мета: Заохотити дітей до організації виставки власних робіт. Виховувати у дітей почуття задоволення від споглядання і милування власними роботами і роботами товаришів, бережне ставлення до робіт, любов до мистецтва.

6. Основні показники компетенції дітей

- діти знають склад солоного тіста, основні етапи і способи виготовлення;
- вміють користуватися необхідними інструментами і матеріалами в роботі з тістом;
- дотримуються правил безпеки при виготовленні виробів;
- виявляють інтерес до виготовлення виробів, прикрас власними руками;
- володіють технічними прийомами ліплення із солоного тіста;
- композиційно правильно розташовують деталі панно, картин;
- вміють надавати виробам завершеності, розфарбовуючи їх акварельними фарбами;
- вміють знаходити застосування власним роботам в інтер'єрі кімнати;
- вміють виконувати індивідуальні та колективні роботи;
- виявляють бажання доводити розпочату справу до завершення;
- виявляють власну ініціативу, креативність під час створення виробів.

7. Використана література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція/Науковий керівник: Піроженко Т.О.,

доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України. — К.: Видавництво, 2021. — 31 с.

2. Програмно-методичне забезпечення гурткової роботи// рекомендації СОППО щодо порядку розроблення програм для дошкільних навчальних закладів/інформаційно-методичний бюлетень. — Ш.: дошкільна освіта. - №5. — 2012.

3. Програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку «Радість творчості» /Р.М. Борщ, Д.В. Самойлик. — Тернопіль: Мандрівець, 2013.

4. Організація гурткової роботи в дошкільних навчальних закладах: програми гуртків (технологія: АЙРІС-ФОЛДИНГ) /Укладач Міщенко Л.Б. — Суми:Ніко. — 2013.

5. Тістопластика у дошкільному навчальному закладі/Укладачі: Ковтун Є.Ф., Шрамченко О.П. — Суми: СОППО. — 2010.7.

6. Чибрикова О.В. Азбука солоного тіста. М.: Ексмо, 2009.